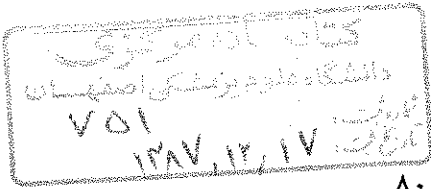

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان اصفهان

معاونت پژوهشی

گزارش نهایی طرح تحقیقاتی شماره: ۸۰۲۲۲

عنوان طرح :

بررسی و مقایسه رضایت شغلی کتابداران کتابخانه های
دانشگاهی علوم پزشکی اصفهان و دانشگاه اصفهان در سال ۱۳۸۰

مجری طرح: احمد پاپی

همکاران طرح:

دکتر محمدحسین یارمحمدیان
اکبر کلاهدوزان ، شهین مجیری ، محمد علی کلباسی

تاریخ تصویب طرح: ۸۰/۸/۲۹

تاریخ پایان طرح: آبان ۸۲

چکیده :

مقدمه (در عصر حاضر ، اطلاع رسانی از وظایف مهم کتابخانه ها بشمار می رود) و هر کتابخانه باید خود را با گسترش روز افزون اطلاعات هماهنگ سازد . در این میان نقش کتابدار از اهمیت ویژه ای برخوردار است ، زیرا باید با علاقه مندی به سوالات مراجعین پاسخ گوید . رضایت شغلی ، عامل مهمی در ایجاد روحیه برای کتابدار محسوب می شود . بنابراین کتابخانه های دانشگاهی برای دستیابی به اهداف اطلاع رسانی خود و در اختیار گذاشتن به بهینه اطلاعات به مراجعین خود ، بایستی به مسئله رضایت شغلی کتابداران بپردازند .

در این راستا پژوهش حاضر با هدف اندازه گیری میزان رضایت در بین کتابداران دانشگاههای علوم پزشکی اصفهان و دانشگاه اصفهان ، به بررسی میزان تاثیر عوامل موثر بر رضایت شغلی کتابداران انجام شد .

مواد و روشها : این مطالعه از نوع پیمایشی می باشد . جمعیت مورد مطالعه در این پژوهش کلیه کتابدارانی بودند که با مدرک فوق

دیپلم و بالاتر در رشته کتابداری و یا با سمت کتابدار در ۱۹ کتابخانه دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و ۹ کتابخانه دانشگاه اصفهان مشغول ، کار بودند . جمعیتی بالغ بر ۱۵۰ نفر را شامل می شدند در این پژوهش نمونه گیری انجام نشد و کلیه ۱۵۰ نفری که مشمول شرایط فوق بودند در پژوهش شرکت داده شدند . نحوه گردآوری اطلاعات به شیوه پرسشنامه بود . از پرسشنامه استاندارد رضایت شغلی مینه سوتا استفاده شد . ۷۷ درصد پرسشنامه ها برگشت داده شد . پس از کدگذاری اطلاعات آن بوسیله نرم افزار SPSS مورد تحلیل قرار گرفت . برای تحلیل داده ها از روشهای آمار توصیفی (فراوانی ، درصد ، میانگین) و آمار استنباطی (آزمون T ، کروسکال و الیس) استفاده شد .

نتایج :

میانگین رضایت از امکانات رفاهی محیط کار ، امکانات آموزشی و ارتقاء و ماهیت شغلی در بین کتابداران دانشگاه علوم پزشکی بیشتر از کتابداران دانشگاه اصفهان بود . و بین میانگین رضایت از حقوق و مزایا ، سرپرستی کتابخانه ها و رابطه با همکاران بین کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و دانشگاه اصفهان تفاوت معنی داری مشاهده نشد .

در میزان رضایت از امکانات رفاهی محیط کار ، حقوق و مزایا ، ارتقاء و ماهیت شغلی تفاوتی بین کتابداران زن و مرد مشاهده نشد . ولی و رضایت از سرپرستی و رابطه با همکاران مردان رضایت بیشتری نسبت به زنان نشان دادند .

میزان در رضایت کتابداران بر اساس رشته تحصیلی تنها تفاوت از نظر میزان رضایت از امکانات رفاهی محیط کار بود کتابدارانی که رشته تحصیلی آنها کتابداری بود از این نظر رضایت بیشتری نشان دادند .

از نظر میزان تحصیلات و سابقه کار و نوع استخدام ، کتابداران دانشگاه اصفهان رضایت بیشتری نسبت به شغل خود داشتند . - رضایت کلی شغلی کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (با میانگین ۱۰۰/۱۶) بیشتر از رضایت کلی شغلی کتابداران دانشگاه اصفهان (با میانگین ۸۶/۹) می باشد .

بحث و نتیجه گیری :

با توجه به اینکه بر اساس پرسشنامه بایستی میزان جمع کل نمره رضایت شغلی برابر با عدد ۹۲۷۵ بوده باشد و این در حالی است که با توجه به ارقام جدول شماره ۲۱ مشاهده می شود که جمع کل نمره کسب شده از کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان ۱۳۳۸ نمره بیشتر از نصف و جمع کل نمره کسب شده از کتابداران دانشگاه اصفهان ۱۰۰۰ بیشتر از نصف مجموع کل حداکثر نمره مورد انتظار می باشد . در نهایت می توان گفت کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان نسبت به کتابداران دانشگاه اصفهان رضایت بیشتری از شغل خود دارند . بنابراین پیشنهاداتی در پایان طرح برای بهبود و ارتقای رضایت شغلی کتابداران ارائه شده است .

کلمات کلیدی : رضایت شغلی ، کتابخانه دانشگاهی ، کتابدار

فهرست مندرجات

فصل اول: کلیات

- ۱ ..... مقدمه و بیان مساله
- ۳ ..... بررسی متون
- ۵ ..... اهمیت رضایت شغلی
- ۵ ..... عوامل مؤثر بر رضایت از کار
- ۷ ..... تاثیر رضایت شغلی بر متغیرهای سازمانی
- ۹ ..... پیشینه پژوهش
- ۹ ..... پژوهشهای انجام شده در خارج از ایران
- ۱۱ ..... پژوهشهای انجام شده در ایران
- ۱۴ ..... تعریف واژه ها

فصل دوم: اهداف، سؤالات، فرضیات

- ۱۷ ..... اهداف
- ۱۷ ..... سؤالات یا فرضیات

فصل سوم: مواد و روش ها

- ۱۸ ..... نوع مطالعه
- ۱۸ ..... جامعه پژوهش
- ۱۸ ..... حجم نمونه و روش های نمونه گیری
- ۱۸ ..... مکان و زمان مطالعه
- ۱۹ ..... متغیرهای تحقیق
- ۱۹ ..... روش گردآوری داده ها و ابزار آن
- ۱۹ ..... روش تجزیه و تحلیل داده ها
- ۱۹ ..... ملاحظات اخلاقی
- ۱۹ ..... محدودیتها و مشکلات اجرایی پژوهش

فصل چهارم: یافته های پژوهش

- ۲۱ ..... مقدمه
- ۲۱ ..... سؤال اول پژوهش
- ۲۳ ..... سؤال دوم پژوهش
- ۲۵ ..... سؤال سوم پژوهش
- ۲۸ ..... سؤال چهارم پژوهش
- ۲۹ ..... سؤال پنجم پژوهش
- ۳۲ ..... سؤال ششم پژوهش

سؤال هفتم پژوهش..... ۳۴

سؤال هشتم پژوهش..... ۳۹

فصل پنجم: تفسیر یافته ها، بحث و نتیجه گیری

مقدمه..... ۴۱

بحث و نتیجه گیری..... ۴۲

پیشنهادات..... ۴۵

منابع و مأخذ..... ۴۸

چکیده لاتین..... ۵۰

فهرست جداول

- جدول ۱ شاخصهای میانگین و انحراف معیار رضایت شغلی کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و دانشگاه اصفهان از بعد امکانات رفاهی محیط کار ۲۲
- جدول ۲ نتایج آزمون T برای مقایسه میانگین میزان رضایت از محیط کار در دو دانشگاه ۲۲
- جدول ۳. شاخصهای میانگین و انحراف معیار رضایت شغلی کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و دانشگاه اصفهان از نظر حقوق و مزایا ۲۴
- جدول ۴ نتایج آزمون T برای مقایسه میزان میانگین رضایت از حقوق و مزایا بین کتابداران ۲۵
- جدول ۵. شاخصهای میانگین و انحراف معیار رضایت شغلی کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و دانشگاه اصفهان از بعد ارتقاء (امکانات آموزشی) ۲۶
- جدول ۶. نتایج آزمون T برای مقایسه میانگین میزان رضایت از ارتقاء (امکانات آموزشی) در بین کتابداران دو دانشگاه ۲۷
- جدول ۷. شاخصهای میانگین و انحراف معیار رضایت شغلی کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و دانشگاه اصفهان از بعد سرپرستی ۲۸
- جدول ۸: نتایج آزمون T برای مقایسه میانگین میزان رضایت از سرپرستی کتابخانه ها ۲۹
- جدول ۹: شاخصهای میانگین و انحراف معیار رضایت شغلی کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و دانشگاه اصفهان از بعد رابطه با همکاران ۳۰
- جدول ۱۰: نتایج آزمون T برای مقایسه میانگین میزان رضایت از رابطه با همکاران دانشگاه ۳۱
- جدول ۱۱: شاخصهای میانگین و انحراف معیار رضایت شغلی کتابداران دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و دانشگاه اصفهان از بعد ماهیت شغلی ۳۲
- جدول ۱۲: نتایج آزمون T برای مقایسه میانگین میزان رضایت از ماهیت شغلی ۳۳
- جدول ۱۳: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی تعداد پاسخ دهندگان براساس جنسیت ۳۴
- جدول ۱۴: آماره های آزمون T برای مقایسه رضایت شغلی کتابداران از نظر جنس ۳۵
- جدول ۱۵: توزیع فراوانی و فراوانی نسبی پاسخ دهندگان براساس رشته تحصیلی ۳۶

- جدول ۱۶ آماره های آزمون T برای مقایسه رضایت کتابداران از نظر رشته تحصیلی..... ۳۶
- جدول ۱۷ : توزیع فراوانی و فراوانی نسبی پاسخ دهندگان براساس میزان تحصیلات..... ۳۷
- جدول ۱۸ : توزیع فراوانی و فراوانی نسبی پاسخ دهندگان براساس سابقه کار ۳۸
- جدول ۱۹ : توزیع فراوانی و فراوانی نسبی پاسخ دهندگان بر نوع استخدام ۳۸
- جدول ۲۰: آماره های آزمون کروسکال والیس برای مقایسه رضایت شغلی کتابداران دو دانشگاه از نظر میزان تحصیلات، سابقه کار و نوع استخدام ۳۹
- جدول ۲۱ : شاخصهای جمع نمره و میانگین نمره پاسخ به متغیرهای رضایت شغلی در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و دانشگاه اصفهان ۴۰

منابع و مأخذ

- ۱ - مهدوی ، مزگان . عوامل موثر در رضایت شغلی کارکنان . ماهنامه تعاون (مرداد ۷۹) ص ۵۱ - ۵۷ .
- ۲ - رابنیز ، استین پی . رفتار سازمانی : مفاهیم ، نظریه ها و کاربرد ها . ترجمه علی پارسائیان و سید محمد اعرابی . تهران : دفتر پژوهشهای فرهنگی ، ۱۳۷۷ .
- ۳ - حاضر ، منوچهر و امیر عابدینی راد . اصول مدیریت و رفتار سازمانی . تهران : مولف ، ۱۳۷۵ .
- ۴ - شفیق آبادی ، عبدالله . راهنمایی و مشاوره شغلی حرفه‌های نظریه های انتخاب شغل . تهران : وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ، ۱۳۶۷ .
- 5 - Vroom , V. H. 1967 . **Work and Motivation**. New York: John wiley and Sons.
- 6 - Blum , M. and J. Taylor . 1986 . **Industrial Psychology : Its Theoretical and Social Foundation** . New York : Harper and Row.
- 7 - McGormic and J. Tiffin. 1974 . **Industrial Psychology** . 6th ed . New Jersey : Prentice Hall Inc.
- 8 - Plate , K. H. and E. W. Stone. 1974 . **Factors Affecting Librarians Job Satisfaction: A Report of Two Studies**. Library Quarterly . 44: 97-110
- 9 - D'Elia , G.P. 1979 . **Determinant of job satisfaction Among Beginning Librarians**. Library Quarterly. 9 : 283-302.
- ۱۰ - کایا ، ابرو . رضایت شغلی کتابداران کشورهای در حال توسعه . ترجمه اسدالله آزاد در گزیده مقالات ایفلا (ترکیه : ۲۰ - ۲۱ اوت ۱۹۹۵) ، زیر نظر عباس حری ، به همت تاج الملوک ارجمند . تهران : کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ، ۱۳۷۵ ، ص . ۹۰ - ۱۹ .
- ۱۱ - اسلامدوست ، فرشید . رضایت شغلی . صنعت برق . شماره ۴۲ ، آبان ۱۳۷۸ ، ص ۵۴-۵۵ .
- ۱۲ - حریری ، نجلا . مقایسه میزان رضایت شغلی کتابداران شاغل در کتابخانه های مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی با سایر دانشگاهها . فصلنامه پیام کتابخانه . دوره ۱۳ ، ش چهارم (زمستان ۱۳۸۱) ص ۷۲ - ۹۱

- ۱۳- د.ری منشی، مهناز. بررسی میزان رضایت شغلی کتابداران کتابخانه های تخصصی شهر تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، ۱۳۷۴.
- ۱۴- زارعی، هاجر. بررسی عوامل انگیزشی و بهداشتی کتابداران کتابخانه های دانشگاهی براساس تئوری عامله هرز برگ. پایان نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، ۱۳۷۶.
- ۱۵- باقری، فاطمه. بررسی میزان رضایت شغلی کتابداران کتابخانه های تخصصی و دانشگاهی (دولتی) شهرستان کرج. فصلنامه کتاب، دوره دهم، شماره اول (بهار ۱۳۷۸).
- ۱۶- محمدزاده، فرید. بررسی میزان رضایت شغلی نیروی انسانی شاغل در کتابخانه های تابعه دانشگاههای علوم پزشکی تهران، شهید بهشتی و ایران. پایان نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی. دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، ۱۳۷۸.
- ۱۷- عباسی، زهره. بررسی میزان رضایت شغلی کتابداران دانشگاه فردوسی مشهد و عوامل مؤثر بر آن. کتابداری و اطلاع رسانی آستان قدس رضوی. شماره ۱۲، جلد سوم، شماره چهارم، زمستان ۷۹، ص ۱-۲۳.
- 18-Rabins, Stophan, **Organizational Behavior**, six edition, Prentie Hall International editions.1993
- ۱۹- تعاونی، شیرین. استانداردهای کتابخانه های دانشگاهی ایران. تهران: کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، ۱۳۸۱.

Title :

Analysis and comparison of extent of the job – satisfaction between librarians of the Isfahan Medical University and the Isfahan University in 2002.

Abstract**Introduction :**

In the modern age , information dissemination is one of the important functions of libraries. In the meantime the role of librarian have special importance , because they must answer the questions of users with interest. Job–satisfaction is a basic factor for libraian’s morale support. Therefore the academic libraries must pay attention to job – satisfaction for achiving their libraries to aim of the best information services .

Materials and methods :

This was a measurement study. Social of the research was all of the librarians that have document at upper diploma and above it in librarianship or with librarian capacity in libraries of two universities. Rescarch population was 150 porsons was selectioned as census. Data collecting carried out by stondard questionnaire of Minesuta job – satisfaction . data analysis carried out by spss software. In deta analysis used descriptive statistical tests (frequency , percent , mean) and analytical statistical tests (T-test , kruskal wallis) .

Results:

Librarians of the Isfahan Medical University have more satisfation in job – environment’s convenience facilities, educational and promotional facilities. And job – nature rather than Isfahan university librarians. Between extent of satisfaction in rights and preferences and administration didn’t observed significant difference among two university librarians . and it was less than half of expected. Librarians of two universities were satisfied of relationship with collaborations. Didn’t observed significant difference in satisfaction convenience facilities , educational and promotional facilities , rights and preferences and job- nature among male and female librarians of two universities. But males have more satisfaction in administration and relationship with collaborations rather than females. Librarians that educated in librarianship dicipline , more satisfied of job environment’s convenience facilities. Isfahan University librarians were more satisfied In view of degree , recorde and employment . Generally, librarians of Isfahan medical university (mean = 100.16) were more statistical rather than Isfahan University (mean 86.09).

Discussion :

As almost of librarians in this research didn’t have satisfaction of their rights and fees is recommend that responsables have more attention to this problem.

Key words :

Job – satisfaction – Academic library – Librarian .